

Skärmarbrink



Skärmarbrinks gård 1942. Foto Larcke, Stockholms stadsmuseum.

Skärmarbrinks gård var ursprungligen ett torp med namnet Skärmarboda som hörde till Enskede gård. Skärmarbrink är en ombildning av ordet Skärmarboda brink, vilket troligen syftade på slutningen där torpet låg. Manbyggnaden uppfördes sannolikt under 1700-talet. Under senare delen av 1800-talet omvandlades den till ett flerfamiljshus och tillbyggdes åt väster. Samtidigt tillkom den tidstypiska verandan med sin snickarglädje. Då var området fortfarande en vidsträckt jordbruksbygd. Nu ligger gården på en liten bit parkmark mellan punkthusen vid Blåsutvägen.

Stadsdelen Johanneshov, belägen på Brunkebergsåsens sandiga ryg, växte upp under 1940-talet. Punkthus om sju till åtta våningar reser sig över backarna vid Arkadvägen och Pelargatan, lägre trevåningsbyggnader uppfördes vid Burspråksvägen. I Aftonbladet den 8 april 1947 beskrivs det nya området: "Hela stadsdelen är hållen i gul färgton, med undantag för de tio barnrikehusen utmed Skärmarbrinksvägen, som har tegelfasader." Barnrikehusen bestod ursprungligen av tio hus i tre våningar med utrymme för 218 familjer. På dagarna kunde yrkesarbetande föräldrar lämna sina småtingar i "storbarnkammaren", där husets anställda "syster

Karin" tog hand om dem. Ett barnrikehus bestod av lägenheter om 2 rum och kök, vilket ansågs vara en fullt tillräcklig bostadsstorlek för en familj med många barn.

Hammarbyhöjden, "Den vita staden", började byggas 1936. Efterhand lägrade sig smalhus i tre till fyra våningar på bergåsar och i dalgångar. Smalhuset, 6-10 meter djupt, gav lägenheter som var genomgående, ljusa – och billiga. Ett av funktionalisternas främsta krav på en god bostad var just tillgången på sol och ljus. I deras programskrift *Acceptera* från 1931 kan man läsa: "Vi döljer ej dagsljuset bakom lager av tjocka draperier... Vi låter rummet samverka med landskapet utanför till en känsla av rymd och frihet och vi öppnar vårt hem för luften, solen och den grönskande staden".

De flesta som flyttade till Hammarbyhöjden i slutet av 1930-talet var unga nygifta par och trångbodda barnfamiljer med tidigare adresser i Stockholms innerstad. Speciellt flyttade man gärna ifrån de omoderna lägenheterna på Södermalm.

Tunnelbanestation Skärmarbrink invigdes 1950.